

- ② Subst. care apar fără nici o determinare de tipul
 "Mi-e sete", "Mi-e frum", tu ești copil - "El,
 "nejust", în-a făcut datoria"
 Sau când subst. e un nume de materie folosit
 fără nici o determinare:
 Carne mi se opreste
 Pe marmă.

Adjectivul

1. Def. - partea de vbl. flex. care exprimă calitatea
 unui obiect în se acordă cu subst. pe care-l det.

Calitatea unui obiect poate fi arătat

a) proprietății acestuia } ur luminos
 } băiat tânăr
 } lucru usor
 } casă mare

b) materia } bară lemnosă
 } plac
 } marmă metalică

c) elementele constitutive ale unei colectivități
 e dipe sportive, club muncitoresc.

d) calitate ideea de posesie:

casă țărănească, băiețel moldovean

e) nume de acțiune, carte scrisă, floare mică, mișcare
 lectică interesantă

② clasificare $\begin{cases} \text{variabil} \\ \text{invariabil} \end{cases}$

Ⓐ ady. variabil = ady. care prezintă forme
 flexionare diferite pt. a marca descrierea de gen
 ady. variabile $\begin{cases} \text{cu 2 terminații} \\ \text{cu 1 term.} \end{cases}$

- cu 2 term. = au forme de fem, masc. = ntr.
 fete frumoase - băiat frumos - vezi frumoasă.

meducare bună - băiat bun - fetele bune.

- cu 1 termen

- cele mai multe se termină la sfârșit: uminte, dulce, fierbinte, iute, limpede, moale, rece, subțire, tare, turbure.

apoi limpede, cel limpede, lăptos verde, paton verde, bled verde.

(B) adj. invariabile

- nu nr. nic de adj din lb. rom. pot fi de aceeași formă indiferent de nr. pe în caș.

Distingem mai multe categorii:

a) adj. provenite din adverbe: așa, asemenea, astfel, ditamai, coșeamite

Adj.

Adverbe

CCM

Așa om cu a - așu mai el a produsat așa
veșit
Așa femeie m. ...
adv de mod.

Obs

din această serie de adj provenite din adv.

a astfel are un regim special când se

construiește cu prepoziții.

El a produsat astfel CCM

adv de mod.

Astfel de probleme ni s-a dat spre rezolvare

A. adj (adj. invariabil)

b) O parte din adj invariabile provin din
influențuri (neologisme) - albore, eficace,
perspicace, propice.

c) numele de culori influențate mai recent:
bleu, jenu, ofi, mako, oliv, vernil, orany.

③ Inclinarea adjectivelor

- în lb. rom. topica adj. este mobilă

a) poate sta după subst.: elevul harnic

b) poate sta înainte de subst.

În declinare indiferent de topică în schimbarea
forma cu care e aşezat pe î loc.

{ H - Ac harnicul elev

{ G - D harnicului elev.

{ V harnicule elev

{ H - Ac elevul harnic

{ G - D elevului harnic.

{ V elevule harnic

④ Gradele de comparație:

- forme pe care o ia adj. pt. a arăta în ce
măsură este posedată însuşirea sau calitatea de
câtre subst. activ şi măsură de grad de comparație.

- există 3 gr. de comp.

pozitiv
comparativ
superlativ.

a) gr. pozitiv = arată o însuşire a unui
obiect obiectiv fără să intervină ideea de compara-
ție: bătrân înțelept.

- fapt de gr. poz. & stabilește raportul de comp.
exprimat de celelalte 2 grade

b) gr. comparativ

- forma adj. arată o însuşire ce posedată în
grad diferit față de aceeaşi însuşire (care aparține
altui obiect sau (fapt de a fi este mai înaltă
decât cea de ieri) sau fapt de aceeaşi însuşire
a aceluiaşi obiect în împrejurări diferite.

Adică sunt mai puțin sau mai puțin, de fapt de
ieri când am lucrat mai mult.

Comparativul are 3 forme:

1) de inferioritate: mai puțin

2) de superioritate: mai puțin bun decât

se formează cu ajutorul adv. comparativ mai puțin /
③ de egalitate = $\left\{ \begin{array}{l} \text{la fel de bun} \\ \text{tot așa de bun} \\ \text{tot atât de bun} \end{array} \right.$

Acest grad se formează cu ajut. loc. adv. la fel, tot
așa, tot atât.

Comparativ are de regulă 2 termeni. Aceștia pot fi
un CCT comparativ: Arunca mea este mai
interesantă decât a ta.
CCT comparativ

sau o prop. CT comparativă.

„Ei erau mai bătrâni” / „Tot așa cum erau
părinții mei”
2 = PC comparativă

c) gr. superlativ: arată o înălțare a unui
obiect este posedat în cel mai mare grad sau în
cel mai bogat grad.

— are 2 forme —

① relativ — în acesta poate marea superlativă
sau superlativă

Am admirat cea mai frumoasă priveliște din
tara (superlativă).

El este cel mai puțin activ din toată clasă.

În componenta gradului superlativ relativ apare
în articolul adp. demonstrativ cel, cea, cei, ele.

② absolut — poate exprima ideea de superlativ
sau de superlativ: Am ascultat o comunicare
foarte interesantă — superlativ

Am ascultat o comunicare
foarte puțin interesantă — de inferioritate

Elementele cu care se construiește acest gr. sunt
adv. de mod foarte, tare, mult, prea
Mai există în lb. rom. un superlativ absolut

cu aput mfixului isom preluat de lb. Italiane

Carte balisimo

Acest mfix a fost mult răspândit în scrierile din sec. 19.

(T) Eligivace exprimare de exprimare a superlativului absolut.

a) în afară de adverbile clare (farte, tare, mult, prea) în lb. rom. superlativul abs. mai poate fi construit cu un nr. f. mare de adverbe ca: admirabil, colosal, extraordinar, profund, extrem, nespus, neîndoipt, uluitor, înspăimântător...

Ave o casă profund de mare.

A fost o prăjitură nespus de dulce.

Este extrem de conștiințos.

Este un om înfricoșător de rău.

b) folosirea unor locuțiuni adverbiale care prin înțelesul lor subliniază ideea de superlativ abs. Dinica era blândă din cale-afară.

Avea un păr cu totul în cu totul de aur

Pare e nebun de tot

farte auriu.

= f. nebun.

O serie de ady, adv. în subst. care exprimă noțiuni de-a-pieale, în construcțiile de superlativ absolut nu pierd sensul original și contribuie la sublinierea ideii de intensitate a înmăsurării.

Bogatul era putred de bogat.

Fata era frumoasă rău.

Era drogată nevoie mare.

... frumos de mână bună.

... catran de sump.

d) Alături o construcție alcătuită din substantiv +
înlocuitor în ady. la superlativ.

A îștigat o groază de parale. = foarte multe...

A adus acasă un porcoi de bani = o grămadă de...

e) În lbj. afectiv există fenomene fonetice pt.
redarea superlat. abs. Astfel lungimea & repetarea
vocalei (Aruna vîn a mai avut) sau
geminarea (dublarea) consoanelor (Era galben
la față) pot sublinia ideea de superlat. abs.

f) Repetarea adjectivului este un alt mijloc.
Avea o casă mare mare.

g) Înlocuirea ady. printr-un substantiv. Înlocuit, din
această familie de cuvinte sau din această clasă
sintactică.

Popescu este bunătate de om

Avea o splendoare de față (f. frumoasă)

CD

treant la ady.)

o splendoare de (art. a

h) Repetarea substantivului în genitiv.

Fat & frumos era siteagul vitejilor (foarte viteaz).
Fata era floarea florilor (f. frumoasă)

i) Construcții exclamative echivalente cu superlativul
absolut.

Ce verde e cumpina.

foarte verde.

Cât e de rece apa.

f. rece.

1) O serie de prefixe de tipul: extra, hiper, super, supra, ultra ~~sub~~ pot forma superl. abs.

A cumpărat sare extrafină

Sala era arhiplino

Tramul era supraaglomerat.

Mașina era supraîncălzită.

⑥ Adj. care nu au grade de comparație.

Există 2 categorii:

a) adj. provenite din lb. latine unde erau comparativ sau superlativ: major, minor, inferior, superior, exterior, interior, anterior, ulterior, posterior, optim, ultim, suprem.

b) adj. care prin sensul lor nu pot purta ideea de comparație: viu, mort, complet, corect, întreg, oral, rezic, unic, general, original, principal, deservit, petrolifer, muncitoresc, pulmonar.

⑦ Funcțiile sintactice ale adj.:

Atribut
Am rănit o casă frumoasă
flume predicativ

Strada era pustie

Ci: vin galben o a forul roșu.

CCM comparativ Era mai mult mort de cât viu.

CC Îl cunosc de mic

CC Fata plângea de supărată.

CC Relativ de destept, e destept.

Element predicativ suplimentar:

Noaptea se lăsa liniștită.